



DET KONGELIGE
HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENT

Se vedlagte adresseliste

Deres ref
2006/1997

Vår ref
200702744-/HJS

Dato
3 .12.2008

Kommunenes adgang til å endre tjenestetilbudet fra plass i sykehjem til plass i omsorgsbolig mv

Innenfor den kommunale pleie- og omsorgssektor har vi de senere årene sett eksempler på at eksisterende sykehjem omdannes til omsorgsboliger med heldøgns tjenester. Departementet har i brev til Helsedirektoratet med gjenpart til landets fylkesmenn datert 18. juli 2007 gitt en vurdering av kommunenes adgang til å endre tjenestetilbudet på denne måten.

Departementet vil i denne forbindelse gjøre oppmerksom på at Sivilombudsmannen gjennom en uttalelse av 6. mars 2008 har foretatt en nærmere vurdering av Helsetilsynet i fylkets vedtak om å stadfeste en kommunes vedtak om omgjøring av plass i sykehjem til omsorgsbolig. I uttalelsen viser Sivilombudsmannen til sentrale spørsmål kommunen må vurdere ved overføring av pasienter fra sykehjem til omsorgsbolig.

Sivilombudsmannen deler Helsedirektoratets oppfatning av at en endring i tilbud fra sykehjem hjemlet i kommunehelsetjenesteloven til omsorgsbolig med alminnelig husleieordning mv. må likestilles som en utskrivning av sykehjem i sykehjemsforskriftens forstand (forskrift 14. november 1988 for sykehjem og boform for heldøgns opphold og pleie).

Spørsmålet om når en sykehjemsbeboer kan tas ut av sykehjem er regulert i sykehjemsforskriften § 4-11 der det heter:

En beboer kan flytte ut når vedkommende selv ønsker det. For beboer som er senil dement eller som av annen grunn ikke kan ivareta sine egne interesser må ønsket utflytting besluttes i samråd med eventuelle

pårørende. Beboer som er inntatt for rehabilitering/avlastning skal normalt skrives ut til fastsatt tid.

Utflytting mot beboerens ønske kan bare finne sted når faglige grunner taler for det og det er ordnet med annet opphold.

I Sivilombudsmannens uttalelse heter det videre:

Sosial- og helsedepartementet har i rundskriv 1-63/90 om somatiske sykehjem og boform for heldøgns omsorg og pleie, kommet med merknader til sykehjemsforskriften § 4-11. I rundskrivet heter det blant annet:

«Når en beboer har fått permanent plass i boform, kan vedkommende få beholde plassen med mindre sterke faglige grunner taler for utskrivning. Eksempel på slike sterke faglige grunner kan være:

- beboer er blitt så frisk at vedkommende ikke lenger trenger døgnskcontinuerlig pleie og omsorg*
- beboer er blitt feilplassert og kan gis mer egnet behandling et annet sted, f.eks. i en psykiatrisk institusjon*
- beboer er så umotivert for oppholdet i boformen at vedkommende skaper problemer for andre beboere og for den daglige drift.»*

Dette viser at departementet har vært av den oppfatning at det ikke bare skal faglige grunner til for å beslutte en slik utskrivning (omgjøring), men «sterke» faglige grunner. Sykehjemsforskriften § 4-11 annet ledd er videre, som jeg har vært inne på, den sentrale bestemmelsen ved omgjøring av sykehjems plass til omsorgsbolig, og det er klart ikke tilstrekkelig å vise til kommunehelsetjenesteloven § 2-1 i en slik sammenheng. Manglede henvisning til sykehjemsforskriften § 4-11 er egnet til å etterlate tvil med hensyn til om Helsetilsynet har foretatt en riktig vurdering av saken.


Sivilombudsmannen viser altså til at ved omdanning av sykehjem til omsorgsbolig kan en sykehjemsbeboer bare utskrives fra sykehjem mot egen vilje dersom sterke faglige grunner taler for det, og det er ordnet med annet opphold.

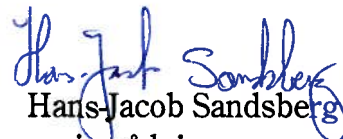
Departementet gjør oppmerksom på at Sivilombudsmannens uttalelse i sin helhet er publisert på ombudsmannens hjemmesider:

<http://www.sivilombudsmannen.no/helse/helsetilsynets-behandling-av-klagesak-om-omgjoering-av-sykehjems plass-til-plass-i-omsorgsbolig-article476-210.html>

Helse- og omsorgsdepartementet forutsetter at kommunene ivaretar disse hensyn ved eventuell omdanning av sykehjem til omsorgsbolig.

Med vennlig hilsen


Anne-Cathrine Haug Jørgensen e.f.
avdelingsdirektør


Hans-Jacob Sandsberg
seniorrådgiver

Kopi:
Sivilombudsmannen
Helsedirektoratet
Statens Helsetilsyn